

4. Diagnosi estratègica

4.1. Identificació del territori d'influència dels Jocs

Els Jocs Mediterranis Tarragona 2017 són un esdeveniment esportiu que, tot i el lideratge de la ciutat de Tarragona en el projecte, té com a característica diferencial el seu model territorial, amb 16 municipis com a seu de l'esdeveniment. D'aquests municipis, 14 pertanyen a la província de Tarragona i 2 a la província de Barcelona. Dels municipis tarragonins, 12 formen part de l'actual àmbit territorial Camp de Tarragona, i 2 del Penedès¹.

Camp de Tarragona

Valls (Alt Camp)
 Cambrils (Baix Camp)
 Reus (Baix Camp)
 La Selva del Camp (Baix Camp)
 Altafulla (Tarragonès)
 Constantí (Tarragonès)
 El Morell (Tarragonès)
 La Pobla de Mafumet (Tarragonès)
 Salou (Tarragonès)
 Tarragona (Tarragonès)
 Torredembarra (Tarragonès)
 Vila-seca (Tarragonès)

Penedès

Calafell (Baix Penedès)
 El Vendrell (Baix Penedès)

Àmbit metropolità

Castelldefels (Baix Llobregat)
 Barcelona (Barcelonès)

¹ Cal puntualitzar que fins l'any 2010, la comarca del Baix Penedès estava inclosa en l'àmbit del Camp de Tarragona, passant després a formar part del nou àmbit territorial Penedès amb l'aplicació de la Llei 23/2010, de 22 de juliol, de creació de l'àmbit del Penedès, que divideix Catalunya en vuit àmbits territorials de planificació, i com a conseqüència modifica els límits territorials de l'àmbit del Camp de Tarragona respecte a l'anterior Llei 1/1995, de 31 de desembre.

El municipi de Tarragona, capital de província, està ubicat al sud de la comarca del Tarragonès. Segons Idescat, el terme municipal comptava l'any 2014 amb una població de 132.199 habitants i una superfície de 57,9 km².

A més de la ciutat de Tarragona, l'àrea d'influència dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017 és majoritàriament l'àmbit territorial del Camp de Tarragona, on estan localitzats 12 dels 16 municipis que seran seu dels Jocs.

El Camp de Tarragona fa referència a un dels vuit àmbits territorials en què distribueix el territori el Pla Territorial General de Catalunya. Té una extensió total de 2.703,1 km² i actualment està format per cinc comarques - Alt Camp, Baix Camp, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès -, 3 de les quals seran seu de les proves esportives dels Jocs Mediterranis. Segons Idescat, l'1 de gener del 2014 hi havia censades 515.406 persones al Camp de Tarragona, que representaven un 6.9% de la població catalana.

Per la seva banda, la comarca del Baix Penedès, on estan localitzats dos municipis seu dels Jocs -Calafell i El Vendrell- comptava segons Idescat l'any 2014 amb 100.262 persones censades i una superfície de 296,5 km².

En resum, l'àrea clau d'influència dels Jocs Mediterranis és un territori format per sis comarques i un total de 132 municipis amb una extensió de 2.999,6 Km² i que segons Idescat, a data d'1 de gener de 2014 comptava amb una població de 615.668 habitants, un 8,2% de la població de Catalunya i un 76,9% de la població de la província de Tarragona.

Taula 1. Municipis i població en l'àrea d'influència dels Jocs. Any 2014

Àmbit	Comarca	Capital	Municipis	Població
Camp de Tarragona	Alt Camp	Valls	23	44.578
Camp de Tarragona	Baix Camp	Reus	28	190.249
Camp de Tarragona	Conca de Barberà	Montblanc	22	20.723
Camp de Tarragona	Priorat	Falset	23	9.550
Camp de Tarragona	Tarragonès	Tarragona	22	250.306
Subtotal			118	515.406
Penedès	Baix Penedès	El Vendrell	14	100.262
Total			132	615.668

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Específicament, en els 14 municipis tarragonins seu dels Jocs Mediterranis, l'any 2014 es concentrava un total de 444.115 persones, un 72% de la població total de l'àrea d'influència dels Jocs definida. En la taula 2 es mostra la relació de població, superfície i densitat de població segons municipis seu:

Taula 2. Municipis seu dels Jocs Mediterranis en la zona d'influència. Any 2014

	Població	Superfície (km ²)	Densitat de població	Comarca
Altafulla	4.988	7	717,7 (hab./km ²)	Tarragonès
Constantí	6.539	30,9	211,8 (hab./km ²)	Tarragonès
El Morell	3.530	5,9	594,3 (hab./km ²)	Tarragonès
La Pobla de Mafumet	3.420	6,2	550,7 (hab./km ²)	Tarragonès
Salou	26.558	15,1	1.755,3 (hab./km ²)	Tarragonès
Tarragona	132.199	57,9	2.284 (hab./km ²)	Tarragonès
Torredembarra	15.475	8,7	1.776,7 (hab./km ²)	Tarragonès
Vila-seca	21.923	21,6	1.013,1 (hab./km ²)	Tarragonès
Cambrils	33.301	35,2	945,8 (hab./km ²)	Baix Camp
Reus	104.962	52,8	1.987,2 (hab./km ²)	Baix Camp
La Selva del Camp	5.598	35,3	158,5 (hab./km ²)	Baix Camp
Valls	24.570	55,3	444,5 (hab./km ²)	Alt Camp
Calafell	24.333	20,4	1.194 (hab./km ²)	Baix Penedès
El Vendrell	36.719	36,8	997,8 (hab./km ²)	Baix Penedès

Font: Elaboració pròpia a partir de Idescat

Els indicadors demogràfics del territori, recollits en la taula 3, mostren com la mitjana d'edat del Camp de Tarragona és de 40,61 anys, lleugerament inferior a la de la ciutat de Tarragona (41,05), del Baix Penedès (41,07) i Catalunya (41,85), i un índex d'envelliment de la població d'un 94%, menor al de la ciutat de Tarragona (102), el Baix Penedès (100) i la resta de Catalunya (113). Finalment, pel que fa al creixement, la taxa bruta de creixement total en el Camp de Tarragona és d'un -4,62, superior a la ciutat de Tarragona (-3,77), però inferior a la de Catalunya (-6,05) i el Baix Penedès (-8,93).

Taula 3. Indicadors demogràfics del territori d'influència. Any 2013

	Tarragona (ciutat)	Camp de Tarragona	Baix Penedès	Catalunya
Edat mitjana	41,05	40,61	41,07	41,85
Índex d'envelliment	102	94	100	113
Taxa bruta de creixement total	-3,77	-4,62	-8,93	-6,05
Taxa bruta de creixement natural	1,79	2,31	2,42	1,45
Taxa bruta de creixement migratori	-5,56	-6,93	-11,35	-7,49

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Els indicadors de l'estructura demogràfica del territori, recollits en les taules 4 i 5, no reflecteixen diferències significatives entre els diferents àmbits, amb una distribució segons gènere l'any 2014 entre el 48,91% i 50,39% d'homes, i amb gruix de població entre 16 i 64 anys al voltant del 65% pel que fa als grups d'edat.

Taula 4. Distribució de la població per gènere (percentatge). Any 2014

	Tarragona (ciutat)	Camp de Tarragona	Baix Penedès	Catalunya
Homes	48,91	49,92	50,39	49,23
Dones	51,09	50,08	49,61	50,77

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Taula 5. % Distribució de la població per edat (percentatge). Any 2013

	Tarragona (ciutat)	Camp de Tarragona	Baix Penedès	Catalunya
0 a 15 anys	17,38	18,00	18,22	16,86
16 a 64 anys	65,86	65,96	64,50	65,19
65 anys i més	16,75	16,04	17,27	17,95

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Pel que fa a la concentració de la població, segons l'estudi *El Camp de Tarragona: realitat actual i propostes per la planificació estratègica*, hi ha una concentració de la població en les comarques de la plana costanera - el Baix Camp, el Baix Penedès i el Tarragonès - i principalment en nuclis urbans (76,82%), davant dels nuclis rurals amb menys de 10.000 habitants (23,18%). Un 44,71% de la població resideix en municipis de més de 100.000 habitants (Reus i Tarragona); un 32,09% viu en localitats entre 10.000 i 50.000 habitants (Calafell, Cambrils, Cunit, Salou, Torredembarra, Valls, el Vendrell i Vila-seca); un 18,24%, en poblacions entre 2.000 i 10.000 habitants, i un 4,96%, en pobles de menys de 2.000 habitants.

4.2. Anàlisi socioeconòmic del territori

4.2.1. Medi físic i infraestructures

El territori gaudeix d'una orografia que el defineix com a compacte i encerclat entre les serres i el litoral i que afavoreix la cohesió territorial i redueix la dispersió. Es caracteritza per una funció de territori cruïlla, a 50 minuts al sud de Barcelona, a tres hores en vehicle de la frontera amb França, a dues hores i mitja de la ciutat de Madrid amb tren d'alta velocitat (AVE) i a dues hores de València amb cotxe. Aquesta característica fa pensar que les grans infraestructures viàries i ferroviàries de que disposa estan dissenyades per satisfer els espais econòmics veïns més potents.

El territori compta amb una xarxa viària formada per les autopistes i autovies del Mediterrani (AP-7 i A7), del Nord (AP-2 i A-27 en construcció), la T-11 i carreteres nacionals (la N-241, N-240 i N-340), així com d'una malla interna de comunicacions terrestres, i amb la presència d'estructures intermodals com la central de mercaderies de Constantí, el Port de Tarragona i l'Aeroport de Reus.

4.2.2. Activitat econòmica

En l'àmbit de l'activitat econòmica, els números globals del Camp de Tarragona reflecteixen uns resultats aparentment positius. El creixement ha estat força vigorós als darrers anys, configurant el territori com una de les gran àrees d'expansió no només a Catalunya, sinó també a Europa, i el municipi de Tarragona com el segon municipi capçalera de l'àrea comercial de Catalunya, gràcies tant a la despesa dels habitants com a l'efecte del turisme en la seva zona d'influència, segons *l'Anuari Econòmic d'Espanya*. La Caixa 2011.

Segons Idescat, el producte interior brut (PIB) del Camp de Tarragona l'any 2010 va arribar als 13.893,2 milions d'euros, amb un PIB per habitant de 27,3 milers d'euros. Respecte al pes dels

sectors econòmics, els serveis tenen una participació del 62,5% del valor afegit brut (VAB), seguit de la indústria amb un 25,2%, la construcció amb un 11,3% i l'agricultura amb un 1%.

En aquest context, segons el dossier *Tarragona en xifres*, la ciutat de Tarragona es posicionava l'any 2011 com a centre econòmic de la segona àrea econòmica de Catalunya, on es concentra – a la ciutat o primera àrea d'influència – el gruix de l'activitat econòmica i l'ocupació de la província i del Camp de Tarragona. La comarca del Tarragonès, que engloba especialment la ciutat i altres municipis de la vora, va tenir un creixement econòmic durant l'any 2010 d'un 0,6%, per sobre de la mitjana de Catalunya (0,1%). Segons Idescat, el producte interior brut (PIB) a la ciutat de Tarragona va arribar l'any 2010 als 4.889,8 milions d'euros, amb un PIB per habitant de 35,6 milers d'euros. Respecte al pes dels sectors econòmics, els serveis tenen una participació que arriba al 67,9% del valor afegit brut (VAB), seguit de la indústria, amb un 21,9%, la construcció amb un 9,8% i l'agricultura amb un 0,3%.

Cal destacar el pes de la indústria química, el turisme i la logística en el territori. Segons el dossier *Tarragona en xifres*, Tarragona representa el 25% de la indústria química espanyola i el valor de la producció química a Tarragona representa un 0,7% de la producció mundial. Pel que fa al sector logístic, el Port de Tarragona, el cinquè més important d'Espanya, és un hub logístic consolidat com una de les portes d'entrada i sortida de mercaderies d'Europa que manté relacions comercials amb 150 països arreu del món. L'àrea de Tarragona és el 9è principal territori exportador de l'Estat espanyol. Finalment, pel que fa al sector turisme, que compta amb la declaració de Patrimoni Mundial per la UNESCO pel seu conjunt arqueològic romà, i amb la marca turística Costa Daurada, rep durant l'any més de 4,8 milions de visitants, amb unes pernoctacions globals de 17,7 milions l'any 2011.

4.2.3. Indicadors bàsics de producció, ocupació i atur

Segons la informació recollida sobre producció, ocupació i atur per l'Observatori d'empresa i ocupació de la Generalitat de Catalunya l'any 2015, l'aspecte més rellevant a considerar és que el Camp de Tarragona ha guanyat població potencialment activa (+0,7% enfront de +0,3% al conjunt català), i que l'economia d'aquest àmbit ha crescut un 1,2% en el període 2007-2012, a diferència del que ha passat en el conjunt català (-4%). Aquesta favorable evolució de l'àmbit, s'explica per l'augment del VAB dels serveis i sobretot l'industrial, i més concretament del subsector de l'energia.

4.2.4. Conclusions

Tot i que el Camp de Tarragona ha registrat en els darrers anys un balanç favorable en termes de creixement demogràfic, comportament del PIB i evolució del mercat de treball, des d'una perspectiva més microeconòmica el model presenta unes certes febleses. Les bases del creixement econòmic que s'inicia a finals dels seixanta tenen com a factor explicatiu clar la localització. La combinació de la funció de cruïlla dels dos eixos de creixement de l'economia espanyola i l'existència de recursos del territori - terrenys per a usos industrials i recursos naturals, platges, ports, viles litorals – ha fet que la indústria química bàsica i el turisme es consolidin com a activitats claus, no les úniques, del territori.

Un model que té un component marcadament exogen, en el qual les iniciatives empresarials locals resten supeditades a satisfer les necessitats de manteniment de la gran indústria o les demandes turístiques. El control del procés, industrial i turístic, resta en mans d'empreses foranes, empreses multinacionals, operadors turístics, sense deixar gaire marge per les iniciatives autòctones. El canvi de model obliga a un major compromís de l'empresariat local i a creure més en el potencial econòmic del territori.

Els principals problemes socioeconòmics detectats en la diagnosi territorial a partir de dades estadístiques, informes i altres diagnosi estratègiques que s'han identificat són:

- Falta d'estratègies de treball plurimunicipals per impulsar el desenvolupament socioeconòmic al territori del Camp de Tarragona.
- Manca de projectes concrets per a la millora de l'ocupació i la dinamització econòmica al territori.
- Identificar noves activitats econòmiques claus al territori aprofitant l'esdeveniment dels Jocs i el seu llegat.
- Dificultat per identificar projectes innovadors de caire socioeconòmic al territori que podrien ser bones pràctiques a replicar o adaptar entre municipis.

4.3. Identificació de projectes i d'actors

Tot esdeveniment compta amb una sèrie d'actors implicats o persones i organitzacions que participen de forma activa en el projecte o que els seus interessos poden ser afectats, tant positivament com negativament per la seva celebració.

En el cas de la planificació estratègica del llegat dels Jocs Mediterranis, la correcta gestió i implicació dels implicats en el procés de planificació i gestió del llegat és clau per tal d'assegurar l'èxit del mateix.

Durant la diagnosi estratègica, es van identificar aquest actors, tant aquells que poden contribuir a fer realitat el llegat i participar activament en la planificació i execució dels projectes estratègics, així com aquells que poden ser beneficiaris d'aquest llegat. A més, es van identificar les iniciatives que s'estaven promovent des dels implicats orientades a generar un llegat.

4.3.1. Actors implicats en el llegat dels Jocs Mediterranis

El resultat del mapatge d'actors implicats en el llegat dels Jocs Mediterranis mostra com el llegat dels Jocs transcendeix clarament l'àmbit esportiu i abasta un ampli ventall d'àmbits institucionals i sectors d'activitat. La Fundació Tarragona 2017 com a encarregada de l'organització de l'esdeveniment té un paper clau en l'impuls i gestió del llegat, però requereix d'aliances i suport des dels diferents estaments de l'administració pública – estatal,

autonòmica, provincial i local – i la implicació activa tant del teixit empresarial com associatiu del territori.

Font: Informe *La Visió del Llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017*

La capacitat d'anàlisi, de disseny d'escenaris de futur i de presa d'acords col·lectius depèn del nombre d'institucions i de la qualitat d'aquestes. Davant d'un món dinàmic i canviant com l'actual, el comportament de les institucions esdevé clau per determinar el grau de governabilitat dels territoris.

Uns dels dèficits identificats en la Memòria del programa de planificació estratègica en el context dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017 de l'any 2014-15 estan directament relacionats a la manca d'estratègies comunes per aprofitar l'impacte i el llegat dels Jocs, i d'estratègies de treball plurimunicipals i de cooperació públic-privada per impulsar el desenvolupament socioeconòmic al territori del Camp de Tarragona. Per això, el procés de planificació estratègica del llegat dels Jocs s'ha plantejat com a objectiu clau promoure i facilitar la implicació dels actors implicats en el procés a través de la *Taula estratègica per a la dinamització econòmica i la reactivació de l'ocupació mitjançant les oportunitats generades pel llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017*.

4.3.2. Iniciatives orientades al llegat

Des de diferents estaments de l'administració pública i la Fundació Tarragona 2017 s'han dissenyat, planificat i posat en marxa diverses iniciatives o projectes envers el llegat dels Jocs Mediterranis. En aquestes iniciatives participen, a més de l'administració pública i el comitè organitzador dels Jocs, diferents actors del teixit empresarial, esportiu, cultural, d'ensenyament, etc.

Els principals projectes o activitats identificat en actiu o en fase de planificació i negociació, relacionant-los amb els eixos de llegat definits, es recullen en la taula 6.

Cadascun d'aquests projectes es detallen a continuació, oferint informació sobre els principals objectius, el seu estat, i els principals actors implicats. Els projectes s'agrupen en quatre blocs:

- A) Projectes en l'àmbit del treball
- B) Projectes en l'àmbit de la construcció
- C) Projectes en l'àmbit de la promoció internacional
- D) Projectes dins del programa Activa'T

Taula 6. Resum d'iniciatives orientades al llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017

		EIXOS DE LLEGAT								
		ECONOMIA I OCUPACIÓ			ESPORT		CULTURAL I COMUNITAT			
		1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	3.2	3.3	
Activitat econòmica	Capacitació per a l'ocupabilitat	Projecció del territori	Infraestructura esportiva	Pràctica esportiva	Participació i cohesió territorial	Hàbits i actituds dels ciutadans	Dinamització cultural			
PROJECTES I ACTIVITATS	Contractació de professionals i proveïdors	♦								
	Convenis pràctiques professionals		♦							
	Projectes de construcció noves instal·lacions	♦			♦					
	Projecte de reforma i adaptació d'instal·lacions	♦			♦					
	Accions promoció internacional	♦		♦						
	Programa ACTIVA'T	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	
	Valor 2017						♦	♦		
	Projecte Cultural	♦		♦			♦		♦	
	Projecte d'Hospitalitat			♦						
	Projecte Formatiu		♦			♦				
	Formació Comitè Org. i Directores de seus		♦							
	Formació Voluntaris		♦							
	Programa de Recerca Mèdica		♦			♦				
	Projecte Voluntaris 2017		♦				♦		♦	
	Projecte Salut Pública	♦		♦	♦	♦			♦	
	Jocs sense Fum				♦					
	Promoció Activitat Física com a Hàbit Saludable					♦			♦	
	Tarragona Saludable								♦	
	Tarragona Capital Dieta Mediterrània	♦		♦					♦	
	Projecte Educatiu					♦	♦		♦	
	Projecte Educació Ambiental								♦	
	Projecte Esport 2017		♦			♦				
	Beques 2017					♦				
	Seminari 2017		♦			♦				
	Esport Base 2017					♦				
	Forma'T 2017		♦							
	Projecte Jocs per Tothom					♦	♦			
	Tots amb el 2017 (persones amb discapacitat)					♦	♦			
Gent Gran						♦				
Projecte Promoció Econòmica i Ocupació										
Taula Estratègica	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	♦	
Activitats de difusió de les estratègies	♦		♦			♦				

A. PROJECTES EN L'ÀMBIT DEL TREBALL

CONTRACTACIÓ DE PROFESSIONALS I PROVEÏDORS

Creació de llocs de treball directes pel Comitè Organitzador especialitzats per la planificació i execució dels Jocs, i per la gestió dels nous espais i instal·lacions esportives un cop finalitzats els Jocs. I activació de l'activitat econòmica a través d'empreses de serveis abans i durant els Jocs a través de: contractes de proveïdors de serveis; els treballs en el sector de la construcció per obra nova i la reforma o adaptació de les instal·lacions esportives i de serveis necessaris per als Jocs; els programes paral·lels a l'esdeveniment: o en el sector serveis o turístic.

Estat: Iniciat

Implicats: Fundació Tarragona 2017

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica

CONVENIS DE PRÀCTIQUES PROFESSIONALS

Conveni amb la Universitat Rovira i Virgili (URV) per aportar a l'organització estudiants en els àmbits de tecnologia, comunicació, relacions públiques, etc.

Estat: Previst

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Universitat Rovira i Virgili

Vinculat als eixos de llegat: 1.2. Capacitació per a l'ocupabilitat

B. PROJECTES EN L'ÀMBIT DE LA CONSTRUCCIÓ**B.1. CONSTRUCCIÓ DE OBRA NOVA****CONSTRUCCIÓ D'UN CENTRE AQUÀTIC PERMANENT A L'ANELLA MEDITERRÀNIA**

Durant els Jocs, la piscina de 50 metres serà descoberta i amb una capacitat provisional de 3.000 espectadors. Un cop finalitzats es desmuntaran les grades i es convertirà en una piscina coberta.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

CONSTRUCCIÓ DEL NOU PALAU D'ESPORTS PERMANENT A L'ANELLA MEDITERRÀNIA

Amb capacitat de 5.000 espectadors, durant els Jocs acollirà les proves de bàsquet. Un cop acabats, es distribuirà en tres pistes reglamentàries amb la possibilitat d'entrenament de fins a 6 equips alhora.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona; Generalitat de Catalunya

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

CONSTRUCCIÓ DE L'ESTADI D'ATLETISME TEMPORAL A L'ANELLA MEDITERRÀNIA

Amb capacitat per a 15.000 espectadors, acollirà les proves d'atletisme i les cerimònies d'inauguració i clausura. Un cop acabats els Jocs es reconvertirà en un camp de rugbi.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

CONSTRUCCIÓ DEL PAVELLÓ SANT JORDI

Situat a la zona prevista per al Complex Esportiu Sant Jordi, al centre de Tarragona, acollirà les proves de voleibol masculí.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

B2. REFORMA I ADAPTACIÓ D'INSTAL·LACIONS

REFORMA DE LA PISTA D'ATLETISME CAMP CLAR

Durant els Jocs serà la pista d'entrenaments dels atletes i acollirà la competició de tir.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

REFORMA DE L'ESTADI DEL GIMNÀSTIC

Acollirà els principals partits de futbol durant la competició. La reforma consistirà en l'ampliació de la capacitat d'espectadors, l'ampliació i la renovació del terreny de joc, reformes en els vestidors i en l'estat general per garantir normatives de seguretat.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

REFORMA DEL VELÒDROM CAMP CLAR

Adequar l'equipament per acollir les competicions de petanca i botxes.

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

ADAPTACIÓ DE LES INSTAL·LACIONS A LES SEUS

Es preveu l'adaptació de les instal·lacions esportives en els municipis seu dels Jocs per adaptar-les a la pràctica de les disciplines esportives que acolliran. Els equipaments afectats són:

- Municipal d'Esports (Constantí)
- Pavelló Municipal d'Esports (La Selva del Camp)
- Camp de futbol Municipal, Pavelló Municipal i Aparcament (Calafell)
- Camp Municipal d'Esports (La Pobla de Mafumet)
- Pavelló Municipal (Vila-seca)
- Circuit triatló (Altafulla)
- Pavelló Esports (El Vendrell)
- Pavelló Olímpic i Camp Municipal de Futbol (Reus)
- Pavelló Joana Ballart (Valls)
- Pavelló Municipal i Pista atletisme (Cambrils)
- Platja i Pavelló Municipal (Salou)
- Pavelló Municipal (El Morell)
- Vàries actuacions (L'Hospitalet de l'Infant)

Estat: Previst (2016)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 2.1. Infraestructura esportiva

C. PROJECTES EN L'ÀMBIT DE LA PROMOCIÓ INTERNACIONAL

ACCIONS DE PROMOCIÓ INTERNACIONAL

Activació de mecanismes de treball per potenciar la participació d'empreses d'àmbit nacional i internacional en el desenvolupament de projectes de ciutat i per potenciar la col·laboració amb els països mediterranis.

Estat: Previst

Implicats: Ajuntament de Tarragona, Conselleria de Treball, Activació Econòmica, Projectes i Habitatge; Unió per la Mediterrània

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 1.3. Projecció del territori

D. PROJECTES DINS DEL PROGRAMA ACTIVA'T

Activa'T és el programa promogut des de la Fundació Tarragona 2017 que té per finalitat connectar la ciutadania amb l'organització dels Jocs Mediterranis a través de diferents projectes, que es detallen a continuació:

PROJECTE VALOR 2017

Projecte inclòs en el programa Activa'T que pretén aglutinar els projectes, activitats o esdeveniments de dinamització del teixit social i humà del territori en els àmbits de l'educació, l'emprenedoria, l'esport, la cultura i la solidaritat vinculats directa o indirectament amb els Jocs, a través de la marca "Valor Tarragona 2017".

Estat: Iniciat (2014)

Implicats: Fundació Tarragona 2017

Vinculat als eixos de llegat: 3.1. Participació i cohesió social; 3.2. Hàbits i actituds dels ciutadans

PROJECTE CULTURAL DELS JOCS

Projecte integrat en el programa Activa'T que ofereix un conjunt d'activitats culturals que té com a objectiu, entre d'altres, afegir valor als Jocs, posicionar Tarragona al Mediterrani i dinamitzar la xarxa cultural territorial. S'estructura en un programa general i un programa especial durant els dies dels Jocs. La programació general inclou els programes: El Mediterrani, un mar d'història; El Mediterrani, un mar de cultures; i El Mediterrani, un mar d'encontres. Inclou un **projecte d'hospitalitat** per a acompanyants i família de la família mediterrània als monuments i museus de Tarragona i el seu entorn, així com visites a altres llocs atractius.

Estat: Previst

Implicats: Ajuntament de Tarragona. Conselleria de Joventut, Centres Cívics, Cooperació i Espais Públics; Oficina Tarraco Viva; Entitats i associacions culturals i artístiques; Empreses de guies de Tarragona; Centres cívics de Tarragona; Universitat Rovira i Virgili

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 1.3. Projecció del territori; 3.1. Participació i cohesió social; 3.3. Dinamització cultural

PROJECTE FORMATIU

Projecte integrat en el programa Activa'T que promou la formació en competències generals (p. ex. idiomes, primers auxilis o atenció al públic), en l'àmbit de la gestió i la gestió esportiva en particular, adreçat al personal del Comitè Organitzador, als directors de les seus i als voluntaris. El projecte s'estructura en 3 campanyes: **Formació Comitè Organitzadors Tarragona 2017; Formació Directors de Seus i Formació Voluntaris** (vegeu projecte Voluntaris 2017).

A més, es preveu promoure, de forma coordinada amb la Xarxa Sanitària i Social de Santa Tecla, un **programa de recerca sobre tractaments específics d'especialitats esportives** en l'àmbit de la medicina esportiva per millorar l'assistència mèdica als esportistes d'elit durant el període dels Jocs i com a actiu per millorar les competències dels professionals per a l'entrenament d'alt rendiment a l'àrea d'influència.

Estat: Iniciat (2015)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Xarxa Sanitària i Social de Santa Tecla; Entitats externes de formació

Vinculat als eixos de llegat: 1.2. Capacitació per a l'ocupabilitat; 2.1. Pràctica esportiva

PROJECTE VOLUNTARIS 2017

Projecte integrat en el programa Activa'T. Inclou un pla de captació, selecció, formació, motivació i gestió del cos de voluntaris 2017. Inclou el **pla de formació** general presencial del voluntariat i en línia, i un pla de formació in situ. També es promou un pla de formació complementària opcional per donar valor afegit a l'acció voluntària i augmentar les competències.

Estat: Iniciat

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Ajuntament de Tarragona; Servei Català d'Ocupació; Universitat Rovira i Virgili

Vinculat als eixos de llegat: 1.2. Capacitació per a l'ocupabilitat; 3.1. Participació i cohesió territorial; 3.2. Hàbits i actituds dels ciutadans.

PROJECTE SALUT PÚBLICA

Promogut en el marc del programa Activa'T, el projecte inclou diverses campanyes promogudes des dels respectius ajuntaments de les seus i l'ASPCAT, en el marc del Pla Interdepartamental de Salut Pública, PINSAP, i del Pla d'Activitat Física, Esport i Salut (PAFES) per a la promoció de la salut del territori que tenen com a objectiu la promoció de la pràctica de l'esport i manteniment d'estil de vida actiu en totes les edats; la difusió dels beneficis del patrimoni dieta mediterrània. Les campanyes incloses són:

- **Jocs sense Fum.** Campanya que té com a objectiu que les instal·lacions esportives dels Jocs siguin espais lliures de fum.
- **Tarragona Saludable.** Campanya amb l'objectiu de millorar la percepció que els ciutadans tenen de la ciutat com un entorn saludable, donar a conèixer els actius en salut de la ciutat i impulsar la salut com a eix transversal de les polítiques municipals.

- **Tarragona capital de la dieta mediterrània.** Campanya amb l'objectiu de fomentar la dieta mediterrània com a model de dieta saludable i sostenible i posar en valor el model de dieta mediterrània com a patrimoni cultural que cal preservar.
- **Promoció de l'activitat física com a hàbit saludable.** Campanya amb l'objectiu d'incrementar la pràctica de l'esport i activitat física en la població i aprofitar els recursos de l'entorn i l'oportunitat dels Jocs per promoure l'activitat física. En particular, l'actualització i incorporació de rutes saludables PAFES en els municipis seus.

Estat: Previst

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT); Ajuntament de Tarragona i de les seus; Xarxa Tarragona Saludable; Consells Comarcals; Escoles; Tarragona Smart Mediterranean City; Club dels Tarraconins; Prevenció de Drogodependències; Tarragona Gastronòmica; Cooperatives d'aliments ecològics; ESPIMSA; Fundació Agrupació

Vinculat als eixos de llegat: 1.1. Activitat econòmica; 1.3. Projecció del territori; 2.1. Infraestructura esportiva; 2.2. Pràctica esportiva; 3.2. Hàbits i actituds dels ciutadans.

PROJECTE EDUCATIU DELS JOCS MEDITERRANIS

Projecte educatiu integrat en el programa Activa'T i adreçat a estudiants de 3 a 18 anys de centres públics, privats i concertats de la demarcació. Contempla quatre objectius: difusió de valors dels Jocs Mediterranis; promoció dels valors de l'esport vinculats al desenvolupament integral de l'infant, el desenvolupament de talent en la pràctica esportiva i foment del sentiment de pertinença a la cultura mediterrània.

Estat: Iniciat (2014)

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Universitat Rovira i Virgili; Consells esportius; Federacions esportives; Cicles formatius d'activitat física i esport; Centres educatius

Vinculat als eixos de llegat: 2.2. Pràctica esportiva; 3.1. Participació i cohesió territorial; 3.2. Hàbits i actituds dels ciutadans.

PROJECTE ESPORT 2017

Projecte integrat en el programa Activa'T que aglutina les campanyes i accions que tenen com a objectiu la millora del rendiment esportiu dels esportistes i de l'estructura i pràctica esportiva de base del territori; l'impuls de la formació esportiva; apropar els esportistes, tècnics i responsables esportius als Jocs Mediterranis; i fer de Tarragona un referent esportiu nacional i internacional durant els Jocs. Esports 2017, va dirigir tant a esportistes en actiu com als seus tècnics i als responsables de clubs i entitats esportives i inclou les campanyes Beques Talent 2017, Seminaris 2017, Esport Base 2017 i Forma'T 2017

Estat: Previst

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Consells esportius; Entitats esportives i clubs del territori; Escola Catalana de l'Esport; Federacions esportives catalanes; Centres formatius i estudiants del cicles formatius

Vinculat als eixos de llegat: 1.2. Capacitació per a l'ocupabilitat; 2.2. Pràctica esportiva

PROJECTE JOCS PER A TOTHOM

En el marc del programa Activa'T, el projecte té l'objectiu de facilitar la participació de persones amb discapacitat i gent gran en el procés organitzatiu i participatiu, facilitant l'acció voluntària, promovent la seva implicació i vivència de l'esdeveniment, garantint l'accessibilitat a l'esdeveniment i actes vinculats. Inclourà un projecte adreçat a gent gran, i el **Projecte Tots amb el 2017** que aglutina el conjunt d'accions i activitats que tenen per objectiu incentivar i visualitzar la pràctica esportiva de persones amb discapacitat, així com la promoció dels Jocs en el col·lectiu.

Estat: Previst

Implicats: Fundació Tarragona 2017; Llars de Jubilats; Consell Municipal de la Discapacitat; Entitats de persones amb discapacitats

Vinculat als eixos de llegat: 2.2. Pràctica esportiva; 3.1. Participació i cohesió territorial

PROJECTE PROMOCIÓ ECONÒMICA I OCUPACIÓ

Projecte promogut conjuntament des de l'Ajuntament de Tarragona i la Fundació Tarragona 2017, a través de Tarragona Impulsa. Inclou els projectes:

- La **Taula estratègica per a la dinamització econòmica i la reactivació de l'ocupació mitjançant les oportunitats generades pel llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017** és un projecte per crear un espai de reflexió i definició de l'estratègia de llegat dels Jocs, basat en la cooperació i la innovació, que aplegarà a les entitats públiques i privades del territori implicades en l'esdeveniment.
- **Activitats de difusió de les estratègies de foment de l'ocupació en els marc dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017.** L'objectiu del projecte és la posada en marxa i l'actualització anual d'un Mapa on-line en el qual estiguin visibles els projectes innovadors en el sectors clau vinculats als Jocs, ja siguin de caire estratègic, empresarial, d'emprenedoria, formació o ocupació, tenint en compte des de la seva concepció, metodologia, i resultats.

Estat: Iniciat (2014)

Implicats: Ajuntament de Tarragona; Fundació Tarragona 2017; Ajuntaments dels municipis seu; Entitats i empreses privades; Centres d'ensenyament i les entitats encarregades de la seva implementació (Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport de la Universitat Autònoma de Barcelona i Estudio Genesis Projects, SL).

Vinculat als eixos de llegat: Tots els eixos

4.4. Alineació del pla amb els plans estratègics existents

En la diagnosi territorial i la formulació de l'estratègia de llegat, s'ha tingut com a base els plans estratègics existents de l'àmbit territorial, així com els plans específics de la ciutat de Tarragona. Com a resum del treball, en la taula 7, es detallen les línies estratègiques dels plans existents que s'han identificat com a referent clau per emmarcar el Pla Estratègic.

Taula 7. Resum de línies estratègiques referents dels plans existents en el territori

Pla Estratègic del Camp de Tarragona: la suma que multiplica (2008)

2. Ordenar les transformacions del territori d'acord amb criteris de sostenibilitat, de respecte a la identitat dels seus paisatges i del patrimoni, encaixar els creixements en les estructures urbanes existents i preservar els espais naturals i agrícoles

Objectiu 2.1. Valorar com a signes d'identitat del Camp de Tarragona el patrimoni cultural i els seus paisatges en el planejament territorial

5. Fer del Camp de Tarragona un territori amb un alt potencial humà, estimulant la formació i la creativitat de les persones

Objectiu 5.2. Estimular la creativitat i la formació de les persones al llarg de la seva vida

7. Promoure un lideratge institucional basat en la coordinació, la simplificació administrativa, la planificació i la participació ciutadana en decisions que afecten el conjunt del Camp de Tarragona

Objectiu 7.1. Impulsar un lideratge sòlid que faciliti la planificació del territori, la coordinació i la gestió de les seves institucions, potenciant les actuacions de conjunt en l'espai territorial del Camp de Tarragona

Objectiu 7.2. Crear nous mecanismes de participació ciutadana amb corresponsabilitat a l'hora de la presa de decisions i a l'hora de la rendició de comptes

8. Consolidar un sistema territorial d'innovació per a fomentar la transferència de coneixements, la innovació empresarial i la utilització de les noves tecnologies

Objectiu 8.3. Consolidar i desenvolupar un sistema d'innovació al territori, que enforteixi les relacions entre el sector públic i privat

9. Millorar l'eficiència del sistema productiu del Camp i avançar cap a un model econòmic on la generació de coneixement tingui una incidència superior

Objectiu 9.2. Millorar el capital humà i la seva aplicació en el teixit productiu (formació empresarial, tècnica i professional) que potenciï l'ocupabilitat i la competència dels empresaris, dels directius i de la mà d'obra

10. Millorar l'estructura productiva del Camp, emfatitzant la necessitat de consolidar la diversificació productiva i desenvolupar sectors i activitats emergents

Objectiu 10.2. Potenciar el turisme alternatiu no climàtic, aprofitant els nexes del turisme cultural, gastronòmic, enològic, etc.

14. Gestionar i difondre el ric i divers patrimoni natural, històric i cultural del Camp de Tarragona com a element diferenciador respecte altres territoris

Objectiu 14.2. Fer difusió del patrimoni natural, històric i cultural del Camp

Pla Estratègic de la Diputació de Tarragona 2015-2019

LE4: Impulsar la formació integral i solidària

LE6: Promoure un model econòmic basat en el coneixement

LE7: Col·laborar amb l'activitat econòmica i social local

Pla Estratègic de Tarragona 2022 (2011)

2.8 Fomentar la implicació dels joves en la vida activa de la ciutat (a nivell cultural, associatiu, polític, etc.)

2.8.3 Facilitar la transició escola-treball amb orientació laboral i professional, fomentant la cultura emprenedora, reorientant a nous oficis, etc

3.2 Millorar el capital humà i la seva aplicació en el teixit productiu (formació empresarial, tècnica i professional) que potenciï l'ocupació i la competència professional del sector empresarial, la direcció de les empreses i de tots els treballadors i treballadores.

3.2.1 Detectar les necessitats formatives de la ciutat en el curt, mig i llarg termini, tenint en compte tant els motors econòmics actuals com les apostes de cara al futur.

3.2.2 Oferir formació de reciclatge en sectors emergents.

3.2.3 Creació d'una escola de negocis a la ciutat per a la formació en la direcció d'empreses.

3.2.4 Transformar l'acció solidària assistencial en acció proactiva que doti d'eines per a la creació d'auto ocupació.

3.9 Potenciar l'esport com a motor econòmic

3.9.6 Disposar d'una xarxa entre empreses dels sector turístic i esportius dirigits a empreses i entitats.

4.2 Potenciar el caràcter de ciutat investigadora i innovadora d'acord amb la universitat i el teixit empresarial com a principals agents implicats

4.2.1 Tarragona ciutat universitària i del coneixement.

4.2.3 Retenir i captar talent mitjançant l'atracció d'empreses innovadores a través d'una estratègia potent com a ciutat i una aposta clara pel Parc Científic i Tecnològic de Tarragona

4.2.4 Potenciar la creació d'empreses spin-off vinculades a les temàtiques d'interès per a la ciutat.

Pla d'acció de la Conselleria de Treball i Activació Econòmica de l'Ajuntament de Tarragona (2013)

Línia 1. La planificació i l'avaluació estratègica de les polítiques actives d'ocupació per a la millora continua i la qualitat dels serveis.

Projecte. Elaboració del pla d'acció de Tarragona Impulsa

Línia 2. L'ocupació i la formació dirigida als sectors estratègics de la ciutat tenint present el context europeu.

Projecte Accions relacionades amb Jocs Mediterranis

- la formació per les persones voluntàries, com a element professionalitzador i de cohesió
- la posta en valor del voluntariat com a element d'experienciació i d'enriquiment del currículum
- projectes de suport a l'emprenedoria, i d'acceleració de projectes
- projectes de lideratge territorial i de coordinació amb altres entitats i amb altres territoris, per a la gestió dels Jocs
- treball en xarxa per l'intercanvi de bones pràctiques

Línia 3. Dinamització de l'economia mitjançant el foment de l'emprenedoria i la reactivació dels polígons d'activitat econòmica.

Línia 4. Promoció exterior i captació d'inversions

4.5. Els actius i dèficits del territori orientats al llegat

Com a complement a la diagnosi territorial a partir de les dades demogràfiques i socioeconòmiques, s'han identificat i analitzat els actius i dèficits del territori per cadascun dels eixos que estructuraven la visió del llegat dels Jocs Mediterranis: l'economia i l'ocupació; l'esport; i la cultura i comunitat.

L'anàlisi està orientada a identificar els riscos a prevenir i les oportunitats a maximitzar durant el procés de definició dels reptes estratègics del llegat dels Jocs Mediterranis per al desenvolupament econòmic del territori.

Aquesta anàlisi s'ha elaborat gràcies al treball participatiu de representants d'entitats tant públiques com privades del teixit empresarial, cultural i esportiu dels diferents municipis seu dels Jocs Mediterranis que van assistir als tallers sectorials dels reptes dels Jocs Mediterranis.

4.5.1. Identificació dels actius del territori

L'entorn, amb els actius patrimonials i la xarxa d'infraestructures i serveis existents van ser els principals actius identificats pel que fa al territori.

La **qualitat de l'entorn** amb la localització del territori en la Mediterrània, amb una bonança climàtica i contacte amb el mar, que permet als ciutadans gaudir no només del clima sinó de l'entorn, de la ciutat, de la natura dels espais entre ciutat i natura es va identificar de forma transversal pels diferents actors com un dels principals actius.

Un entorn amb una **riquesa patrimonial** històrica, cultural o paisatgística única. Un actiu que ha estat vinculat exitosament a la indústria turística i cultural, uns dels sectors econòmics clau en el territori, però una riquesa patrimonial que també es un element clau d'identitat. Un actiu que gestionat a partir de criteris de sostenibilitat, innovació i creativitat pot permetre desenvolupar noves activitats que reforcin un sector econòmic cultural d'alt valor afegit a partir de la implementació de projectes concrets d'intervenció patrimonial i gestió paisatgística.

I un entorn que propicia la **qualitat de vida** dels seus ciutadans, una qualitat de vida vinculada al benestar, a la pràctica esportiva saludable, al contacte amb la natura, a la sostenibilitat i a la preservació del medi.

La **xarxa d'infraestructures i serveis** existents va ser un altre dels actius destacats, tant pel que fa als equipaments culturals i esportius, com a les infraestructures logístiques i de transport – el port, l'aeroport, el tren d'alta velocitat –, o a la capacitat hotelera que donen suport a l'activitat econòmica i social del territori.

Pel que fa a l'àmbit econòmic i de la ocupació, s'identifica clarament la potencialitat del **teixit empresarial**, i en particular en els **sectors clau de desenvolupament territorial** – el turisme, la indústria, la logística i el coneixement. Un teixit empresarial que té com a actiu l'**expertesa**, el coneixement, el *know-how* dels seus professionals; una expertesa que té com a suport la universitat, les entitats dedicades a la formació professional i a les iniciatives de suport a la innovació.

La **capacitació i generació de coneixement** dels professionals implicats en l'organització de l'esdeveniment – ja sigui en els processos de construcció i adequació dels equipaments, la gestió del l'esdeveniment i de les proves esportives, o de la planificació del transport o la seguretat, entre d'altres – i dels voluntaris en habilitats generals i transversals, s'identifica com una fortalesa per a la generació d'ocupació de qualitat en el mig i llarg termini.

L'èxit de certes iniciatives de **cooperació intersectorial** - en particular en l'àmbit del turisme cultural - i de **sinergies territorials** – per exemple la marca turística Costa Daurada - van identificar-se com a fortaleres i com a bones pràctiques que poden transferir-se a altres sectors donant peu al desenvolupament de *clústers*.

Pel que fa a l'àmbit social, destaquen actius relacionats amb el caràcter i identitat del territori i dels hàbits de la ciutadania. S'identifica un territori amb un **nivell de vida local actiu**, que es manifesta en moments puntuals - en les festes, en les tradicions - però també de manera constant en el seu dia a dia. Aquesta riquesa o cultura participativa es tradueix en un nivell molt alt de **voluntariat**, i en una **xarxa d'entitats i associacions**, i en l'èxit de les iniciatives que tenen a veure amb aquests elements. Però també en l'alt nivell de participació i implicació de la ciutadana en les activitats i els esdeveniments de caire cultural i esportiu.

Un territori que té una **identitat** marcada pels seus elements patrimonials i per l'apreciació del seu entorn, i que mostra una **sensibilitat** envers la preservació de l'entorn, la inclusió dels diferents col·lectius en les dinàmiques del territori – p. ex. a través de l'accessibilitat a la pràctica esportiva –, la millora de la qualitat de vida a través dels hàbits saludables, o la sostenibilitat econòmica, social, cultural i ambiental del llegat dels Jocs Mediterranis.

La taula 8 resumeix els principals actius que es van identificar durant els tallers sectorials per cadascun dels eixos del llegat definits. Per informació més detallada sobre els resultats dels tallers, consulteu l'annex 8.

Taula 8. Resum dels actius del territori envers el llegat dels Jocs Mediterranis

ECONOMIA I OCUPACIÓ	CULTURA I COMUNITAT	ESPORT
<ul style="list-style-type: none"> • Actius de futur en sectors claus del territori – turisme, indústria, logística i coneixement. • Potencialitat del teixit empresarial • Iniciatives de treball cooperatiu i sinergia territorial • Expertesa de les persones, la universitat, les entitats de formació professional i les iniciatives de suport a la innovació • Alt nivell de qualitat de vida en el territori. 	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa d'entitats i equipaments existents en el territori • Alt grau d'implicació de la ciutadania i el teixit associatiu i educatiu • Patrimoni històric, cultural i paisatgístic i qualitat de vida com a actius clau del territori • Èxit d'iniciatives de cooperació entre sectors (p.ex. turisme cultural) • Coneixement i expertesa en sectors claus de desenvolupament del territori (p.ex. turisme, gestió cultural) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dimensionament i distribució territorial adient de la xarxa d'equipaments • Accessibilitat a les instal·lacions • Capacitat en gestió d'instal·lacions • Condicions ambientals i de l'entorn per a la pràctica esportiva • Base associativa i de clubs • Cultura esportiva ciutadana amb hàbits de pràctica saludable • Participació ciutadana en esdeveniments • Pràctica esportiva en tots els nivells: esport escolar, esport de base, esport d'alt nivell i esport per a tothom. • Capacitat de creixement tant pel que fa a instal·lacions com a pràctica

Font: Tallers sectorials reptes de llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017

4.5.2. Identificació dels dèficits del territori

Tot i la qualitat de l'entorn i l'existència d'una comunitat viva amb la seva identitat i que aprecia el seu entorn i la seva pròpia cultura, un dels dèficits clarament identificats ha estat la limitació en consensuar una **visió estratègica territorial** de les oportunitats dels Jocs Mediterranis per a la dinamització econòmica, amb una percepció d'enfocament de la estratègica comunicativa de l'esdeveniment i del seu llegat a la ciutat de Tarragona.

Una debilitat que està estretament vinculada o que pot tenir el seu origen en una certa fragmentació territorial que es reflecteix en la **manca de visió estratègica conjunta i de identitat del territori** i en les dificultats o **barreres per a la cooperació** territorial, intersectorial i públic-privada en projectes comuns de territori. Una col·laboració entre institucions que és condició *sine qua non* per a la implicació de la ciutadania en els projectes de territori i que requereix d'una cultura cooperativa o d'eines específiques de cooperació. Aquest dèficit és especialment rellevant en el cas del **projecte dels Jocs Mediterranis**. Es detecta una limitada identificació o "apropiació" del projecte des del territori.

Aquesta fragmentació també la trobem en la **cooperació o sinergies entre sectors**, i en particular entre l'esport i la cultura, la salut, la sostenibilitat ambiental o la cohesió social. Una debilitat que es reflecteix en la **baixa implicació del teixit cultural** en l'esdeveniment esportiu, i que es percep pels actors com una **manca d'enfocament en salut** de l'oferta de pràctica esportiva o en el risc d'**exclusió de certs col·lectius** d'aquesta pràctica associada a la qualitat de vida en el territori.

Com a conseqüència de les limitacions pel que fa a comptar amb una visió estratègica i d'identitat del territori, es detecta igualment una absència d'iniciatives o projectes de **'branding paisatgístic'** com a complement essencial de les ja conegudes receptes de màrqueting territorial. En aquest sentit, el paper dels elements característics del paisatge i el

patrimoni poden jugar un paper estratègic a l'hora de definir una imatge dels Jocs i del llegat dels mateixos fortament associada a aquests elements tangibles i intangibles que defineixen la singularitat i especificitat del territori. Uns valors entesos com primordials i definidors de la marca territorial pròpia en un context de globalització i homogeneïtzació de les ofertes urbanes, econòmiques i culturals.

La **qualitat de la xarxa d'infraestructures** també ha estat identificada com a dèficit del territori, amb un envelliment dels equipaments esportius degut a la manca de planificació i inversió, i amb dèficits en les infraestructures viàries i de mobilitat interna dins del territori.

El **model de gestió** dels equipaments, en particular els esportius, mostra uns certs dèficits pel que fa a l'agilitat per adaptar-se a les necessitats canviants dels usuaris, facilitant el procés de millora contínua i de presa de decisions en la gestió.

En l'àmbit de la dinamització econòmica i l'ocupació, s'identifica la **temporalitat dels llocs de treball** directes generats directament pels Jocs Mediterranis o la seva **focalització sectorial**, en particular en el turisme, amb poca visibilitat de la indústria esportiva. Així com la necessitat d'orientar les accions de capacitació dels professionals i del cos de voluntaris envers les **necessitats del teixit productiu**, com per exemple les necessitats de formació dels tècnics esportius i gestors d'instal·lacions.

En l'àmbit de la participació ciutadana i l'associacionisme s'han identificat debilitats comunes a una sèrie de territoris de Catalunya, com ara el solapament o duplicitat, la dispersió o la fragmentació en el **món associatiu** que es reproduïxen en el calendari d'activitats d'un territori; així com a **limitacions en el procés de participació ciutadana** que tendeix a limitar la participació en la implementació dels projectes.

L'**escepticisme del territori** envers el projecte dels Jocs Mediterranis i els beneficis que pot reportar en el desenvolupament territorial és una de les principals debilitats identificades. Qualsevol esdeveniment, ja sigui gran o petit, té una certa capacitat de generar autoestima en la ciutadania, d'estar orgullós del seu territori; una autoestima que neix del consens institucional i social en un projecte comú, en un projecte de territori.

Per últim, s'identifica la necessitat de disposar de **dades clau indicatives** de la realitat territorial per tal de poder mesurar l'èxit de l'impacte socioeconòmic i ambiental de les iniciatives que es promouen o es promouran vinculades al llegat dels Jocs Mediterranis. Així com la necessitat de **millorar les accions comunicatives**, no sols del llegat dels Jocs, sinó de les dinàmiques del territori, de la seva oferta; una millora orientada tant al mercat exterior com a la pròpia ciutadania i actors del territori com a eina que faciliti la cooperació i accessibilitat.

La taula 9 resumeix els principals dèficits que es van identificar durant els tallers sectorials per cadascun dels eixos del llegat definits. Per informació més detallada sobre els resultats dels tallers, consulteu l'annex 8.

Taula 9. Resum dels dèficits del territori envers el llegat dels Jocs Mediterranis

ECONOMIA I OCUPACIÓ	CULTURA I COMUNITAT	ESPORT
<ul style="list-style-type: none"> • Dificultats de cooperació institucional a nivell públic-privada, territorial i intersectorial • Limitacions de la visió i marca de territori i d'una estratègia conjunta • Ocupació directa dels Jocs especialitzada i de curt termini • Barreres a l'emprenedoria • Desconeixement de necessitats en formació del teixit productiu • Limitada comunicació de les oportunitats de llegat i implicació amb el projecte Jocs 	<ul style="list-style-type: none"> • Escepticisme envers el projecte degut a la desconfiança davant capacitat del territori. • Manca de visió estratègica conjunta i identitat del territori • Limitada visibilitat de les dinàmiques del territori • Estratègia de comunicació del projecte Jocs i les oportunitats de llegat • Barreres a la cooperació a nivell territorial, entre sectors d'activitat – p.ex cultura i esport – i públic-privada, com ara la manca de cultura participativa o eines de cooperació. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conservació de les instal·lacions per manca de planificació i recursos • Manca d'instal·lacions especialitzades i adaptades a l'esport d'alt nivell • Baix nivell d'ambientalització de les instal·lacions • Manca de coordinació públic/privat en el model de gestió de l'esport • Desajust en l'oferta-demanda degut al desconeixement de necessitats • Poca visibilitat de l'oferta esportiva i de les condicions per a la pràctica • Manca d'enfocament en salut • Exclusió de certs col·lectius (gènere, discapacitat, edat, poder adquisitiu) • Baix nivell de professionalització dels tècnics d'esport • Limitacions del marc normatiu

Font: Tallers sectorials reptes de llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017

4.5.3. Anàlisi dels actius i dèficits

L'anàlisi dels actius i dèficits en el territori ha permès identificar alguns dels riscos clau a prevenir o minimitzar i les oportunitats d'impacte o llegat positiu que pot generar l'organització dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017. En la taula 9 es recull el resultat d'aquesta anàlisi feta durant els tallers sectorials per cadascun dels eixos del llegat definits, i que ha servit de base per arribar a les conclusions que presentem a continuació.

4.5.3.1. Riscos a minimitzar per al llegat dels Jocs

Els principals riscos que es detecten fan referència a dos aspectes essencials per al desenvolupament: la necessitat de potenciar la cooperació institucional, territorial i intersectorial i la planificació estratègica d'un llegat sostenible dels Jocs.

El risc principal per l'estratègia de llegat és **reproduir els elements de fragmentació territorial, social i econòmica presents en el territori en el model de llegat**. Una fragmentació que es reflecteix en el lideratge no compartit dels projectes de llegat, en una limitada cooperació públic-privada i intersectorial en la seva definició i execució, o en una limitada comunicació o aprenentatge entre els actors. Una fragmentació que té com a conseqüència el risc d'exclusió de certs col·lectius de les dinàmiques i ofertes culturals i esportives existents en el territori o la definició d'aquesta oferta sense tenir en compte o anticipar-se a les necessitats dels ciutadans o les tendències del sector.

En segon lloc, s'identifica el risc de no aprofitar l'efecte catalitzador dels Jocs Mediterranis com a gran esdeveniment per **consolidar una visió identitària o marca conjunta del territori** que pugui ésser comunicada tant internament en el territori com projectada cap a l'exterior a

través de la narrativa comunicativa dels Jocs Mediterranis i del llegat associat a l'esdeveniment en el territori seu.

Associat a l'anterior, apareix un risc a no aprofitar el *momentum* dels Jocs per **incrementar el sentiment d'orgull i de pertinença de la ciutadania** envers el territori a través del consens institucional i la implicació des dels diferents actors sectorials envers un projecte estratègic de territori.

Pel que fa a l'ocupació, s'identifica un risc a **limitar l'impacte dels Jocs en ocupació a curt termini**, i per tant, a una ocupació inestable o molt focalitzada sectorialment, no aprofitant les oportunitats de captació i retenció de talent que ofereixen els Jocs, així com una capacitat del capital humà implicat en l'esdeveniment no alineada amb les necessitats del teixit productiu.

Finalment, i pel que fa a l'àmbit específic de l'esdeveniment, l'esport, s'identifica el risc de no aprofitar el *momentum* dels Jocs per **millorar el model de gestió esportiva i incrementar la sostenibilitat** dels esdeveniments esportius i pràctica esportiva, tant en disseny d'infraestructures, com normativa, com bones pràctiques, i per capacitar amb aptituds ambientals i de gestió responsable els professionals i gestors de les instal·lacions esportives i organitzadors d'esdeveniments esportius. No visualitzar la sostenibilitat com un mètode d'eficiència i no un cost afegit.

4.5.3.2. Oportunitats a maximitzar per al llegat en el desenvolupament local

Els Jocs Mediterranis presenten clares oportunitats per al desenvolupament social, econòmic, ocupacional, cultural, urbanístic o esportiu del territori. A continuació s'identifiquen els àmbits prioritaris per orientar la definició dels reptes i objectius estratègics de llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017.

Hi ha una oportunitat única per generar a partir del projecte de llegat un **consens institucional i de la ciutadania** envers els Jocs Mediterranis com a esdeveniment, i al mateix temps, envers el propi territori.

Un consens que requereix i permetrà desenvolupar una **marca identitària** que inclogui els elements diferencials del territori i les seves capacitats i expertesa. Una marca que facilitarà la projecció internacional del territori i dels seus actius a través de l'exposició mediàtica internacional o dels programes de promoció turística i de negocis.

Però també una marca que permetrà generar una narrativa dels Jocs vinculada a la idea de llegat; una narrativa que porta implícita una **estratègia conjunta de llegat**, i que permetrà la creació d'elements simbòlics i de memòria dels Jocs que contribuiran al desenvolupament d'una memòria col·lectiva i a definir l'esdeveniment en la història i vida pública del territori.

Aquesta narrativa comunicativa dels Jocs i el seu llegat podria a més a més esdevenir un element estratègic de cara al monitoratge de la petjada urbana i territorial dels Jocs. Ben

definida, orientada i gestionada, aquesta projecció del llegat dels Jocs podria fins i tot inspirar futurs projectes innovadors o futurs nous grans esdeveniments que vagin configurant un *know-how* local pel que fa a la definició d'un territori local que sap, però, atreure l'atenció global.

Les dinàmiques d'organització de l'esdeveniment i de planificació dels projectes de llegat presenten una oportunitat per potenciar la **cooperació público-privada, intersectorial i territorial**, tant horitzontal com vertical, així com per la recollida de dades i informació clau per al desenvolupament territorial. Una cooperació que pot generar un actiu intangible clau per al territori i per als processos d'innovació: **el coneixement i l'aprenentatge orientat a la millora contínua dels processos de gestió i envers l'excel·lència.**

L'aprofitament i **potenciació dels actius ja existents** – com ara l'entorn, el patrimoni o la indústria turística – i dels actius **generats pels Jocs en infraestructures**, principalment esportives, així com la **capacitació del capital humà** implicat en l'esdeveniment en habilitats professionals que **milloren la seva ocupabilitat** i generen un *know-how* en gestió que pot ser transferit a d'altres activitats econòmiques en el territori, s'identifiquen com a punt de connexió o com a motor per generar activitat econòmica a mig i llarg termini. El **turisme esportiu** – vinculat a esport de rendiment – i el turisme actiu – vinculat a l'esport per a tothom-, apareixen com a sectors de futur clau a potenciar a partir dels Jocs Mediterranis.

Es percep també una oportunitat per **enfortir el vincle entre esport i cultura amb la incorporació del benestar** com a punt de connexió. Les polítiques de salut pública incorporen els espais públics, la qualitat de l'entorn, la qualitat de vida; elements que poden contribuir a l'eliminació de les barreres per a la participació esportiva, al correcte dimensionament dels equipaments i espais de pràctica d'acord a les necessitats de la població i a la conservació i preservació del territori a través de bones pràctiques en la gestió de la pràctica i dels espais de pràctica.

La **sostenibilitat** s'identifica també com a element clau en la planificació del llegat, una sostenibilitat dels equipaments garantida per un correcte dimensionament dels equipaments i inversions adaptats a les necessitats del territori, però també amb la potenciació de la seva utilització post Jocs tant a través de l'esport d'elit com de l'ús per la ciutadania. Una sostenibilitat que pot ser inclosa en la marca identitària i com a reclam en la comunicació i projecció del territori.

Finalment, es planteja una oportunitat per explorar vies alternatives a la **participació ciutadana** que vinculin el món associatiu d'una manera diferent a partir del pretext del llegat dels Jocs Mediterranis.

Taula 10. Resum l'anàlisi dels actius i dèficits del territori envers el llegat dels Jocs Mediterranis

ECONOMIA I OCUPACIÓ

ACTIUS	POTENCIAR	CONSOLIDAR	INCORPORAR
	<ul style="list-style-type: none"> Treball cooperatiu públic-privat Implicació del teixit empresarial local 	<ul style="list-style-type: none"> Posicionament mundial de Tarragona 	<ul style="list-style-type: none"> Nous sectors de futur en l'estratègia Sostenibilitat en l'ús de les noves infraestructures
DÈFICITS	CANVIAR	MILLORAR	PREVENIR
	<ul style="list-style-type: none"> Comunicació en el territori (mobilitat o institucional) Definició d'un catàleg de llocs de treball dels Jocs. 	<ul style="list-style-type: none"> Cooperació entre sectors clau, públic-privada Lideratge compartit entre els municipis Visió conjunta de territori Vinculació de la formació a ocupació real i les demandes de les empreses 	<ul style="list-style-type: none"> Fragmentació urbanística, social i econòmica Inestabilitat de la ocupació

CULTURA I COMUNITAT

ACTIUS	POTENCIAR	CONSOLIDAR	INCORPORAR
	<ul style="list-style-type: none"> Relacions de cooperació de les entitats Hàbits dels ciutadans Qualitat de l'entorn 	<ul style="list-style-type: none"> Unitat institucional 	<ul style="list-style-type: none"> Plataformes d'intercanvi d'informació i experiències Iniciatives de treball col·laboratiu Seguiment del llegat Elements de l'entorn patrimonial al llegat.
DÈFICITS	CANVIAR	MILLORAR	PREVENIR
	<ul style="list-style-type: none"> Fragmentació del territori Escepticisme 	<ul style="list-style-type: none"> Comunicació Definició del llegat Identitat o marca del territori 	<ul style="list-style-type: none"> Dissociació entre esport i cultura Desaprofitar les accions iniciades

ESPORT

ACTIUS	POTENCIAR	CONSOLIDAR	INCORPORAR
	<ul style="list-style-type: none"> Accessibilitat a tots els col·lectius adaptant oferta a la demanda Pràctica esportiva de qualitat Ús dels espais públics 	<ul style="list-style-type: none"> Cultura esportiva Teixit associatiu 	<ul style="list-style-type: none"> Noves instal·lacions i millores en les instal·lacions existents Excel·lència en el model de gestió Criteri d'equitat en el model de planificació de l'oferta Enfoc en la salut Orientar la visibilitat envers el turisme esportiu.
DÈFICITS	CANVIAR	MILLORAR	PREVENIR
	<ul style="list-style-type: none"> Marc normatiu de l'esport Model de gestió de les instal·lacions 	<ul style="list-style-type: none"> Visibilitat de l'oferta esportiva Formació dels professionals de l'esport Manteniment de les instal·lacions i adequació normatives en sostenibilitat 	<ul style="list-style-type: none"> Exclusió de col·lectius de la pràctica esportiva Anticipar les necessitats en el sector

Font: Tallers sectorials reptes de llegat dels Jocs Mediterranis Tarragona 2017

4.5.4. Anàlisi DAFO

Com a resum de la diagnosi territorial tant qualitativa com quantitativa orientada a la planificació estratègica del llegat dels Jocs Mediterranis, s'ha elaborat una matriu DAFO on s'identifiquen de forma resumida les debilitats, fortaleces, amenaces i oportunitats que s'han de tenir en compte en el procés de formulació de l'estratègia de llegat dels Jocs Mediterranis.

FORTALESES

- Alt nivell de **qualitat de vida** en el territori amb condicions ambientals i d'entorn que propicien els hàbits de vida saludable i la cultura esportiva.
- **Riquesa patrimonial** (històrica, cultural, paisatgística) vinculada a la identitat i l'activitat econòmica del territori.
- Potencialitat del **teixit empresarial** en actius de futur en **sectors claus** pel territori – turisme, indústria, logística i coneixement.
- **Expertesa** de les persones, la universitat, les entitats de formació professional i les iniciatives de suport a la **innovació**.
- Iniciatives de **cooperació** territorial i intersectorial.
- **Xarxa d'infraestructures, equipaments i serveis** dimensionada i accessible – logístics, equipaments culturals i esportius, etc.
- **Xarxa d'entitats i associacions** culturals, socials i esportives.
- Alt grau d'**implicació de la ciutadania** i del teixit associatiu i educatiu.

DEBILITATS

- Manca de **visió estratègica conjunta i d'identitat** de territori i d'**indicadors** clau territorials.
- **Escepticisme** del territori envers el projecte Jocs degut a la desconfiança davant les capacitats del territori.
- **Barreres a la cooperació institucional** a nivell públic-privada, territorial i intersectorial.
- **Estratègia de comunicació** de les oportunitats del llegat dels Jocs i d'implicació amb el projecte, en particular des del teixit cultural.
- Limitacions en la **visibilitat de les dinàmiques i oferta** del territori, i en el procés de **participació ciutadana** inherents al sistema associatiu.
- Temporalització i sectorialització de l'**ocupació directa** generada dels Jocs.
- Desconeixement de les **necessitats de formació del teixit productiu** per planificar la capacitat per a l'ocupabilitat a través dels Jocs.
- Nivell de **qualitat i ambientalització de la xarxa d'infraestructures i equipaments** per manca de planificació i recursos.
- Manca d'enfocament de la pràctica esportiva en la **salut i risc d'exclusió de col·lectius** d'aquesta.

OPORTUNITATS

- Generar un **consens institucional i de ciutadania** envers els projectes territorials.
- Desenvolupar una **marca identitària** basada en el patrimoni territorial i els actius de coneixement.
- Generar una **estratègia conjunta i model de llegat** basada en la sostenibilitat.
- Potenciar la **cooperació publico-privada, intersectorial i territorial**.
- Generar **oportunitats d'aprenentatge** orientats a la millora de processos de gestió territorial.
- Orientar l'**impacte en ocupació a mig i llarg termini** gràcies a la capacitat dels implicats alienada a les necessitats del teixit productiu.
- Incorporar el **benestar** com a element clau per enfortir el **vincle entre cultura i esport**.

AMENACES

- **Reproduir els elements de fragmentació territorial, social i econòmica** presents en el territori en el model de llegat dels Jocs.
- **Limitar l'impacte a l'ocupació a curt termini** i a la **capacitació no orientada** a les necessitats del teixit productiu.
- **No implicar els agents i ciutadans** en el projecte per superar l'**escepticisme, l'exclusió de col·lectius** i incrementar el sentiment de **pertinença**.
- **No vincular i comunicar una visió identitària del territori** a través del poder comunicació i projecció de l'esdeveniment.
- No incorporar pràctiques orientades a l'excel·lència per millorar el **model de gestió esportiva** incrementant la **sostenibilitat** (econòmica, social i ambiental) dels equipaments i la pràctica.

